

 THE MAHARAJA SAYAJIRAO UNIVERSITY OF BARODA BARODASANSKRIT MAHAVIDYALAYA ADDRESS- VIKRAMBAUG BUNGLOW, PRATAPGUNJ VADODARA-390002 CONTACT NO. 0265-2795511	ACADEMIC YEAR 2024-25	
YEAR F.Y.SHASTRI	Major - 1 PAPER CODE:	CREDIT 04
SEMESTER- 1	PAPER NAME:MANUSMRITI1	HOURS 60
OBJECTIVES	(1) धर्माधर्मयोः लक्षणेन सह ज्ञानम्। (2) जगन्निर्माणस्य पारम्परिक एवं वैज्ञानिकज्ञानम्। (3) वैदिकपरम्परायां कालपरिणामपरिज्ञानस्य व्यवस्था कथमासीत् इति विषयस्य ज्ञानम्। (4)“अग्नौ प्रास्ताहुतिः” इति न्यायेन रक्षार्थं मुखादिजातानां ब्राह्मणादीनां विभागेन कर्माणि दृष्टादृष्टार्थानि निर्मितवान् इति विषयस्य विशिष्टज्ञानम् ।	
COURSE CONTENT/SYLLABUS		
UNIT	TITLE	HOURS
1	अनुबन्धचतुष्टयम्, अधर्मस्य परिचयः, अधर्मस्य लक्षणम्, धर्मस्य परिचयः,धर्मस्य लक्षणम्।	15
2	मनुमतानुसारेण सृष्टिमसृजत् । मनुष्यतिर्यक्स्थावरादीनि सर्वभूतानि (महदादिक्रमेणजगन्निर्माणम्)निर्माणानि।	15
3	कालपरिणामपरिज्ञानम् । निमेष-काष्ठा-कला-मुहूर्त-अहोरात्र-पक्ष-माह-आयन-सत्ययुग-त्रेतायुग-द्वापरयुग-कलियुग-देवयुग ।	15
4	वर्णधर्म-आश्रमधर्मवर्णाश्रमधर्मगुणधर्मनैमित्तिकधर्मणामुपलक्षणम्।	15
PRESCRIBED TEXTS : मनुस्मृतिः, Chaukhamba Surabharati Prakashan, Varanasi. REFERENCES: MANUSMRITI : SHRI KULLUKBHATTPRANIT(Tikakar) OTHER SOURCES:		

 THE MAHARAJA SAYAJIRAO UNIVERSITY OF BARODA सत्यं शिवं सुन्दरम्	THE MAHARAJA SAYAJIRAO UNIVERSITY OF BARODA BARODASANSKRIT MAHAVIDYALAYA ADDRESS- VIKRAMBAUG BUNGLOW, PRATAPGUNJ VADODARA-390002 CONTACT NO. 0265-2795511		ACADEMIC YEAR 2024-25	
YEAR F.Y. SHASTRI SEMESTER - 1	Major - 2 PAPER CODE : PAPER NAME :YAGNYAVALKYASMRITI - 1		CREDIT	04
			HOURS	60
OBJECTIVES	(1) धर्म-धर्मशास्त्रकारवर्णसंस्काराणां ज्ञानम् (2) अनुलोमज-प्रतिलोमज-विवाहप्रकारस्य ज्ञानम् (3)गृहस्थधर्म-पञ्चमहायज्ञस्य परिचयः (4) याज्ञवल्क्यमतानुसारेण राजधर्म-समादि उपायाः-दण्ड-दण्डस्य प्रकारः-व्यवस्थायाः ज्ञानम्			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE			HOURS
1	धर्म-ब्रह्मचारिप्रकरणम् –गर्भाधानादि संस्काराः, स्त्रयःसंस्काराः ,उपनयनकालः,आचमन,प्राणायामः,सावित्रीजप,भिक्षाचरणम्,वेदाध्ययनस्य फलम्,पञ्चमहायज्ञस्य फलम्			15
2	विवाहप्रकरणम् --कन्यायाः लक्षणम्,सपिण्डविचार-कन्यावरण-कन्यादान,विवाहप्रकाराः,स्त्रीधर्म			15
3	गृहस्थधर्मप्रकरणम् –गृहस्थधर्म,योगक्षेमाय राजाश्रय,पञ्चमहायज्ञः,स्मार्त-श्रौतकर्म			15
4	राजधर्मप्रकरणम् --राज्ञःमन्त्री ,राज्ञःपुरोहितः,राज्याङ्गाः,साम-दानादि उपायाः,सन्धि विग्रह च			15
PRESCRIBED TEXTS : याज्ञवल्क्यस्मृतिः, Chaukhamba Surabharati Prakashan, Varanasi. REFERENCES: OTHER SOURCES:				

 सत्यं शिवं सुन्दरम्	THE MAHARAJA SAYAJIRAO UNIVERSITY OF BARODA BARODASANSKRIT MAHAVIDYALAYA ADDRESS- VIKRAMBAUG BUNGLOW, PRATAPGUNJ VADODARA-390002 CONTACT NO. 0265-2795511		ACADEMIC YEAR 2024-25	
YEAR F.Y.SHASTRI SEMESTER - 2	Major - 3 PAPER CODE: PAPER NAME: MANUSMRITI - II	CREDIT	04	
		HoURS	60	
OBJECTIVES	(1) धर्मसामान्यलक्षणं विशिष्टलक्षणं तस्य प्रमाणम् च, भारतवर्षस्य भौगोलिकपरिचयः । (2) ब्रह्मज्ञानाङ्गभूतं संस्कारादिस्वरूपं धर्मज्ञानम्। (3) स्वाध्यायार्थमध्ययनसिद्धये आचरणम्। (4)अभिवादनशीलस्य वृद्धसेविनश्च आयुःप्रज्ञायशोबलानि वर्धन्ते इति विषयस्य ज्ञानम्। (5) वृत्तीनां लक्षणम्।			
COURSE CONTENT/SYLLABUS				
UNIT	TITLE			HOURLS
1	धर्मः-धर्मस्य मूलप्रमाणम्-लक्षणम्, स्त्रीधर्मः, वानप्रस्थधर्मः,यतिधर्मः ब्रह्मावर्त-ब्रह्मर्षिदेशः-मध्यदेशः-आर्यावर्तदेशः-म्लेच्छदेशः।			15
2	मनुमतानुसारेण संस्काराः---गर्भाधान-होम-जातकर्म-नामकरण-निष्क्रमण-अन्नप्राशनादि ।			15
3	ब्रह्मचर्यधर्मः आचमन-प्राणायामः-जप-जितेन्द्रियः-संध्या-ब्रह्मचारिणःप्रकाराः-स्नातकस्य व्रतानि च ।			15
4	आचार्यमातापितृभिः सह अभिवादनं संपूजनं च तेषां महत्त्वम्। ऋतं-अमृतं-मृतं-प्रमृतं-सत्यं-अनृतम् आजीविकाः (वृत्तिः)।			15
PRESCRIBED TEXTS : MANUSMRITI : SHRI KULLUKBHATTAPRANIT(Tikakar)				
REFERENCES: OTHER SOURCES:				

 सत्यं शिवं सुन्दरम्	THE MAHARAJA SAYAJIRAO UNIVERSITY OF BARODA BARODASANSKRIT MAHAVIDYALAYA ADDRESS- VIKRAMBAUG BUNGLOW, PRATAPGUNJ VADODARA-390002 CONTACT NO. 0265-2795511	ACADEMIC YEAR 2024-25	
YEAR F.Y.SHASTRI	Major - 4 PAPER CODE: PAPER NAME: YAGNAVALKYASMRITI II	CREDIT	04
SEMESTER-2		HOURS	60
OBJECTIVES	(1) अभिषेकादिगुणयुक्तस्य राज्ञः प्रजापालनं परमो धर्मः। (2) दुष्टपरिज्ञानं व्यवहारदर्शनमन्तरेण न संभवति इति विषयस्य ज्ञानम्। (3) कीदृशमृणं देयं, कीदृशमृणदेयं, अनेनाधिकारिणादेयं, कस्मिन् समये देयं, केन प्रकारेण देयम् इत्याधर्मेण पञ्चविधम् इति ज्ञानम्। (4) कस्मिन् काले कस्य कथं कैश्च विभागः कर्तव्यः इति विषयस्य अध्ययनम्।		
COURSE CONTENT/SYLLABUS			
UNIT	TITLE	HOURS	
1	साधारणव्यवहारमातृकाप्रकरणम्। योग्यसभासदः, धर्मज्ञविप्रस्य नियोक्तिव्यः, व्यवहारविषयः, चत्वारः विवादः।	15	
2	ऋणादानप्रकरणम्। वृद्धि-बन्धकः प्रयोगः, ऋणप्रयोगधर्मः, पुत्रपौत्रैर्ऋणं देयम्, स्त्री देया, प्रातिभव्यस्य अर्थः, प्रतिभू, बन्धकः अमोक्षणे दण्डः।	15	
3	साक्षिप्रकरणम्। साक्षिस्वरूपम्, साक्षिभेदाः, साक्षिविप्रतिपत्तौ निर्णयः, कूटसाक्षिणो दर्शितास्तेषां दण्डम्।	15	
4	दायविभागप्रकरणम्। दायभागस्य अर्थः, दयास्य भेदः, पित्रा सम-विसम विभागः, अविभाज्यधनं, स्त्रीधनम्।	15	
PREScribed TEXTS : YAGNAVALKYASMRITI , Chaukhamba Surabharati Prakashan, Varanasi.			
REFERENCES:			
OTHER SOURCES:			